

[Indenrigsministeren.]

et bestemt Forhold, nemlig at man i andre Lande har en langt større Koncentration med Hensyn til Landets Pengeinstitutter. Det, der har gjort hele Konverteringsproblemet saa uhyre vanskeligt i Danmark, er to Ting: den meget store Decentralisation i vort Pengeinstitutsystem paa den ene Side og paa den anden Side, at Konverteringen her i Danmark ikke blot var Spørgsmaalet om at fremkalde en vis Pengerigelighed og som Følge deraf høje Obligationsskurser. Vi kæmpede tillige med Mistillid til en væsentlig Del af Obligationssmassen. Derfor nytter det slet ikke, at det ærede Medlem vil sige, at blot man havde ladet alt klare sig selv, vilde man her i Landet for længst have haft en Konvertering. Det har ingen Steder hjemme, naar man ved, hvilken Rolle det spiller for Konverteringen i et Land, at der hersker Mistillid til Halvdelen af Obligationssmassen, en Mistillid til Obligationernes Sikkerhed, der her i Landet medførte, at Kurserne aldeles ikke blev fastsat i Forhold til den almindelige Rentefod, men laa helt op til 10 Points lavere end naturligt.

Jeg synes derfor, det er ganske urigtigt af det ærede Medlem af partiagitoriske Grunde at ville skjule og tilsløre de specielle Forhold, der her har foreligget for Danmarks Vedkommende. Med Hensyn til de Udtalelser, jeg fremsatte om det ærede Medlems Stilling til en Kornlov sammenlignet med hans Stilling til en Rentelov, var disse Udtalelser Udtryk for den Tankegang, som utvivlsomt er rigtig, at de ærede Medlemmers principale Stilling over for Restriktioner og Indgreb af forskellig Art er afhængig af, om disse Indgreb tjener de økonomiske Interesser, som det ærede Medlem ønsker at tjene. Det er rigtigt, som det ærede Medlem siger, at det ikke strider mod Naturlovene at gennemføre en Told paa Korn. Nej, ikke paa nogen Maade, det gør det ikke! Jeg ved overhovedet ikke, om man kan gennemføre en Lovgivning, der strider mod de økonomiske Naturlove. Jeg ved i Grunden slet ikke, hvad der menes dermed. Det er en underlig fatalistisk, ja, spiritistisk Tankegang, det ærede Medlem er inde i. Her er dog Tale om Menneskeværk, det er Menneskeværk alt sammen, som man kan øve Indflydelse paa gennem Fornuftforanstaltninger. Det, der er Tale om ved en Korntold, ved en saadan Afgift, som det ærede Medlems Parti er Tilhænger af, er dog, at man derigennem øver Indflydelse, dæmper op imod de frie økonomiske Kræfter, som ellers vilde gøre sig gældende. Det er det, det ærede Medlem og hans Parti

ønsker at gøre paa alle de Omraader, hvor de har Interesse deraf. Naar det ærede Medlems Parti igennem alle Tider har været Tilhænger af den kraftigste Toldskattepolitik, er det kun Udtryk for det samme; en Toldbeskyttelse af den og den Højde er en Form for Restriktioner, et Indgreb i det økonomiske Liv, noget, der paavirker det frie økonomiske Liv mere end maaske alt andet. Men derfor siger jeg: Man kan ikke pludselig standse foran Portene til Kapitalen og sige: Paa alle andre Omraader kan vi dæmme op mod de frie Kræfter, men paa dette Omraade kan vi det ikke. Denne Indstilling skulde det ærede Medlem opgive, han skulde opgive denne besynderlige okkulte Tanke, kunde jeg næsten sige, at Kapitalens Omraade er det eneste, man i Lovgivningen ikke kan beskæftige sig med. I den Tid, vi nu gaar ind i, den blive nu, som den vil, er een Ting givet: der bliver ikke i Befolkningen Jordbund for den Tanke, at alt andet end Kapitalen kan reguleres, men Kapitalen kan der ikke røres ved.

Jeg har saa et Par Bemærkninger til den ærede Ordfører (Hauch). Med Hensyn til Spørgsmaalet, om denne Lov vil medføre en forøget Forrentningsbyrde, saa synes jeg slet ikke, at der skulde kunne opstaa nogen Uenighed imellem os derom. Det er rent faktisk, at naar tre Aar er gaaet, saa vil den Gældsbyrde, som Landbruget skal forrente, være forøget med mellem 15 og 20 Mill. Kr. Og hvorfor vil den være forøget dermed? Fordi denne Ordning medfører, at der bliver optaget Statslaan til Dækning af visse Ydelser, som de paagældende Laantagere ellers skulde betale i disse tre Aar. Det er jo Sandheden, medens den Aftale, der var truffet mellem det ærede Medlem og mig, gik ud paa, at en Forrentning af denne Byrde ikke vilde komme til at foreligge, hvorfor der ikke, naar de tre Aar var gaaet, vilde opstaa nogen øget Gældsbyrde.

Den ærede Ordfører var et Øjeblik inde paa Spørgsmaalet om den store Plan, som blev forelagt i Fjor, og havde i og for sig ikke andet at sige, end at man var imod Formen derfor i de Kredse, hvor det ærede Medlem nærmest hører hjemme. Dermed kan jeg tænke mig, at det ærede Medlem mener visse Dele af Bestyrelsen for De samvirkende jyske Landboforeninger. Det skal jeg ikke benægte, det aner jeg ikke noget om. Men det vil til alle Tider være umuligt for det ærede Medlem at bilde de 9/10 af de jyske Landmænd ind, at en Ordning, som Forstander Overgaard paa Ladelund, en af